

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

5 An publicatis bonis hæretici ius patronatus Ecclesiastici, & pensionis
publicetur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

cap. 3. variarium, cap. 14. num. 2. & alij apud ipsos. Et quidem...

Verum si debita sunt haeretico, ex aliquo contractu, puta...

Limitanda tamen est haec doctrina ad debita sub conditio-

Quod si iniles contractum onerosum non posse committi...

stantiam non posse poni in liberam alicuius contrahentis volu-

PUNCTUM V.

An publicatis bonis haeretici ius patronatus Ecclesiastici, & pensionis publicetur.

- 1 Iuris patronatus non datur propria confiscatio, sed illius...

IN hac re aliqua sunt certa, alia sub controuersia. Primò...

Secundò est certum, si ius patronatus transire non potest...

DESTRUCALAY TOM. I.

316 De pœnis spiritualibus hæreticorum.

Possunt ex vniu delicto; aliis innocentes sine causa directè Puniri essent, sic tradunt expressè Peregrinus *de iure fisci* lib. 5. titul. 1. num. 72. Et 121. Iulius Clarus in *sua practica*, lib. 5. quæst. 78. num. 8. Farinacius quæst. 25. num. 151. Et de hæresi, quæst. 190. num. 24. Sanchez lib. 2. in Decalog. cap. 19. n. 2. Et 15. Bernard Diaz *pract. c. 152. num. 5. circa fin.* & alij.

4 Hoc autem temperant aliqui, vt intelligatur de confiscatione perpetua, secus de confiscatione ad vitam delinquentis, quia durante vita delinquentis, nemini ex vocatis fit iniuria, si fiscus habeat ius præsentandi, cum ipsi vocati non sint durante vita delinquentis. sic Socinus iunior *consil. 51. volum. 2.* Cañeta in *sua quæstionibus criminis de quæstionibus tangentibus punit. d. lict. c. 1. num. 50.* Vmbert. Locat. *post iudic. inquisit. quæst. 7.* fauc. Farinacius *de hæresi, quæst. 190. num. 24.* At reuocanda est hæc limitatio, siue illam reuocet Sanchez *suprà* num. 15. quia est contra dispositionem instituentis ius patronatus, & prohibuit namque illius alienationem, & successione in alios, qui tales qualitates non haberent. Cum autem illa temporalis successio sit vera successio, & alienatio, nequit à fisco fieri, aliis possent patronus ad vitam vendere ius patronatus contra voluntatem instituentis.

5 Tertio certum est, si confiscatio fit facta à iudice Ecclesiastico, vt contingit in crimine hæresis, ius patronus laicus fit, siue clericus, & publicentur omnia illius bona, publicatum manet ius patronatus, quod ad hæredes extraneos transire potest, ex *Clement. pastoralis, §. rursus, de sentent. & re iudicat. à contrario sensu.* Ratio est, quia delictum dignum est illa pœna, & condemnans iurisdictionem habet, neque tunc curandum est, an veniat ius patronatus principaliter, vel non exprimitur, quia iudex habet iurisdictionem cognoscendi de iure patronatus etiam principaliter. sic Bernard. Diaz in *sua practica, cap. 132. num. 5. in princip.* Lambertin. *de iure patronatus, lib. 3. q. 8. art. 8. num. 10.* Sanchez alios referens, *lib. 2. cap. 19. num. 3.*

6 Quarto est certum, si iudex laicus bona delinquentis publicet, vt contingit in crimine sodomie, & læsæ maiestatis humane, reus est laicus, tunc directè, & per se non potest ius patronatus publicare, quia ius patronatus est spirituale, sed circa spiritualia non habet laicus iurisdictionem directam, imò neque indirectam, ex *cap. tuam, de ordine cognit.* Ergo. Et ita tradit Lambertin. *num. 11.* Sanchez *num. 4.* Farinacius *quæst. 25. num. 15.*

7 Sed inquiret, quando censetur iudex Ecclesiasticus publicare ius patronatus directè? Plures Doctores, quos refert Sanchez *num. 14.* dicunt contingere, cum in publicatione exprimitur, quocumque modo exprimitur; tunc accessoriè, cum nulla illius est expressio, sed solum bona, quibus annectitur, publicantur. In hoc secundo nulla est inter Doctores controuersia, cum tunc nulla exerceatur iurisdictione in ius patronatus, sed in bona, putà in castro, & villam, quibus est annexum. sic Farinacius *quæst. 25. num. 156.* Et 157. Giga *de crimine læsæ maiestatis, quæst. 4. num. 5.* Et 6. Lambertin. *quæst. 8. art. 8. num. 20. casu. 8.* & habetur *cap. cum secundum, de iure patronatus, & cap. pia mentis. 16. quæst. 7.* De priori vero plures, quos refert, & sequitur Sanchez. *num. 13.* oppositum sentiunt, affirmant namque exprimi posse ius patronatus in publicatione, & nihilominus illius publicationem accessoriam esse: dicunt namque dupliciter exprimi posse, vel per dictionem, & vel per dictionem *cum*, si exprimitur per dictionem, & vt si diceret iudex, publico omnia bona huius delinquentis, & ius patronatus esse publicationem tunc directam, quia tunc videtur ius patronatus aequè ac alia bona publicari, quæ publicatio fit facta à iudice laico, nulla est: at si publicatio fiat per dictionem *cum*, vt si diceret, publico omnia bona delinquentis cum iure patronatus, tunc ius patronatus accessoriè intrat ad reliqua bona, quia sic nominans solum intendit publicare ius patronatus ad publicationem reliquorum bonorum, quibus inest, & eo modo quo inest, quæ publicatio cum accessoria fit, non est iudici laico prohibita; sicut neque ipsi delinquenti est prohibita illius iuris patronatus accessoria alienatio, & placet mihi hic modus dicendi.

8 Difficultas ergo est, an ex eo quòd iudex laicus publicet delinquentium bona, vel illa vendat, censetur etiam tunc publicare ius patronatus, quod ad hæredes transire potest?

Plures Doctores negant, glossa in *c. satio peruersum. 50. dist. Et in Clement. pastoralis, verbo subiecta, de re iudicat.* Lambert. *de iure patronatus, quæst. 8. art. 7. n. 13.* Et 14. casu 4. Et n. 21. casu. 9. Nilus *de bannitis, 1. part. secundæ temporis, n. 32.* Farinacius *quæst. 25. num. 151.* Et *quæst. 190. de hæresi. num. 24.* Didac. Cañeta in *quæst. criminis de quæstionibus tangentibus punit. delict. cap. 1. num. 49.* Giga *lib. 2. de crimine læsæ maiestatis quæst. 4. num. 4.* & alij apud ipsos. Mouentur, quia aliena est à iudice laico dispositio de re spirituali, qualis est ius patronatus, non solum dispositio expressa, sed etiam tacita, ex *cap. tuam, de ordin. cognit. cap. ne si clerici, de iudic.* & ibi glossa. Sed si ius patronatus publicatur, tacitè disponit de re spirituali iudex laicus. Ergo.

Alij Doctores è contra affirmant, si iudex laicus omnia bona hæretici publicet, eo ipso publicare ius patronatus, quia in hac publicatione solum indirectè & accessoriè publicatur ius patronatus; at indirectè, & accessoria illius publicatio, & venditio non est prohibita fieri à iudice laico. Ergo. Et ita tenent, & multis probant Molin. *de primogen. c. 25. n. 26.* Iulius Clarus *lib. 5. practica. q. 78. n. 8.* Sanchez *lib. 2. cap. 19. num. 10.*

9 Ego verò distinguendum censo, aut ius patronatus annexum est alicui villæ, castro, aut alteri rei, quæ directè confiscati potest à iudice laico, aut solum est annexum personæ, quæ in alios transmittre potest. Si ius patronatus annectatur villæ, castro, aut alteri rei directè confiscabili, fere omnes Doctores docent, confiscatis bonis, & ipsum tunc manere confiscatum, vt constat ex his, quæ nuper diximus, & facit textus in *cap. ex litteris, iure patron.* & ibi glossa si autem ius patronatus nulli rei directè confiscabili annexum sit; tunc exitimo confiscatis bonis non manere confiscatum, quia non potest confiscari accessoriè ad bona directè confiscabilia, cum illis non accedat, neque etiam confiscari potest directè à iudice laico. Ergo.

10 Temperant autem aliqui supradictam doctrinam negantem sub confiscatione bonorum iure ius patronatus, vt intelligatur de perpetua confiscatione, secus de temporalis, & quæ ad vitam condemnati durat.

De hac autem confiscatione dicunt, etsi dubitanter, fieri, & comprehendi sub confiscatione omnium bonorum delinquentis facta à iudice laico, quia hoc esset confiscare exercitium iuris patronatus, non autem ipsum ius. Giga *tractat. de crimine læsæ maiestatis, lib. 2. quæst. 4. num. 4. vers. c. concordantio inuen.* Rochus de Curte in *tract. de iure patronatus, quæst. 29. col. 3. vers. vel dicamus.* Sed hæc limitatio admittenda non est, sed aequè de temporalis; ac perpetua est idem dicendum, quia ratio æquanimiter procedit de vtraque; cum tam ius patronatus, quam illius exercitium quid spirituale sit, & consequenter extra laici iurisdictionem. Adde exercitium iuris patronatus haberi non potest, nisi habito prius ipso iure patronatus. Hoc autem siue ad tempus, siue in perpetuum, confiscari non potest ob eius spiritualitatem. Ergo neque exercitium: & in tradit, & optime probat Farinac. *lib. 1. practis, quæst. 25. num. 154.*

11 Sed an confiscatis bonis à iudice laico, quibus annexum est ius patronatus, possit iudex Ecclesiasticus ius patronatus confiscare declarando delictum? Negat Nilus in *1. part. secundum temp. quæst. 32.* & Farinac. *dist. quæst. 25. num. 153.* Mouentur: tum quia Episcopus non habet cognitionem criminis in laicum; tum quia cum semel de delicto cognitum fuit ab vno iudice, amplius ab alio cognosci non potest. *l. dicit. §. penul. ff. nauis capones, & stabular.* Affirmat Lambert. alios referens, *de iure patronatus, quæst. 8. art. 8. num. 15. casu 5.* & consentire videtur Sanchez *lib. 2. c. 19. n. 7.* Mouentur, quia illa declaratio delicti non est aliena à iudice Ecclesiastico: tum quia est ad tollendum ius patronatus, quod condemnatus iulle habere non potest, tum etiam quia est ad complendam sententiam iudicis laici, quæ ad ius patronatus non se potuit extendere.

Inter has extremas sententias media via procedi potest. Censo ergo cum Nilo, Farinacio, & aliis non posse Episcopum delinquentis delictum à iudice laico punitum iterum in iudicium vocare, & pœnam impostam augere, quia absolute esset bis idem crimen iudicare: facitque ad hæc *cap. at si clerici, de iudic. ibi. At si clerici coram seculari iudice conuicti fuerint, vel confessi de crimine, non sunt propter hoc à suo Episcopo aliquatenus condemnandi;* sicut enim sententia à non suo iudice lata non tenet; ita nec facta confessio coram ipso. Concedo tamen etsi condemnari à iudice seculari, posse ab Episcopo formari processum de condemnatione facta & infamia; quam ex illa acquirit, ob quæ videtur indignus retinendi ius patronatus, & tanquam ab indigno potest ab illo auferre, quod non est delictum bis iudicare, aut declarare, sed illius declaratione supposita ad defensionem Ecclesiæ, & bonorum illius procedere.

12 Tandem dubitari potest de pensionibus Ecclesiasticis an sub confiscatione bonorum comprehendantur: Et dicendum est non posse sub confiscatione à iudice laico comprehendendi, quia est quid spirituale; imò neque talis pensionarius videtur posse à iudice laico iudicari, quia est de Ecclesiæ iurisdictione ratione pensionis. Quare si à iudice Ecclesiastico confiscatio fiat, distinguendum est cum Suarez *dist. 22. de fide, sect. 5. num. 6.* de fructibus decursis ante incarcerationem, vel post incarcerationem; quia de fructibus ante incarcerationem, vel post incarcerationem decurrentibus loquitur, non confiscantur, quia confiscatio non extenditur ad futura, neque etiam ius ad eos colligendos proprie confiscatur; sed si crimen est dignum priuatione pensionis, in fauorem Ecclesiæ extinguatur, vt beneficium ex quo pensio solvebatur liberum manet ab illo onere, ita vt delinquent nullam iam pensionem habeat. sic Suarez *suprà.*

Р У Н К Т В

PUNCTUM VI.

An maioratus, & fideicommissum sub confiscationem cadat?

1. Bona fideicommissi subiecta, vel alienari prohibita non cadunt sub confiscationem.
2. Intelligitur casu quo testator prohiberit alienationem in fauorem alterius a delinquente.
3. Item ut alienationis prohibitio perpetua sit, & non pro vita tantum delinquentis.
4. Subintelligitur nisi testator alienationem etiam pro vita prohiberit.
5. Delinquens potest fideicommissum retinere, quousque per sententiam de laereur.
6. Preponitur aduersus dicta aliquot obiectiones.
7. Fit illi satis.
8. Ob crimen heresis, laesa maiestatis, & sodomia, aliqui existimant confiscari maioratum, sed reppellitur eorum dictum, quando institutus est maioratus ex propriis bonis.
9. Item est, si ex bonis a Rege donatis, & non sub titulo maioratus, institutus sit.
10. Si sub titulo maioratus a Rege donata sunt, sub confiscationem cadunt bona illa, ex quibus maioratus constitutus est, ut affirmant plures Doctores.
11. Prohibetur casu oppositum.
12. Si in facultate regia, qua fuit maioratus institutus, cauetur, ut transeat ad filium si possessor crimen laesa maiestatis committat, confiscatur maioratus.
13. Scius si haec clausula apposta non sit in concessione.
14. In casu dubio, si maioratus ex regia facultate institutus sit, an ex iure communi, praesumi debet non sub regia facultate, sed ex iure communi constitutus.
15. Maioratus ex regia facultate institutus qui ex dispositio- ne iuris communi institui poterat, non cadit sub confiscationem.
16. Maioratus ex regia facultate institutus ex omnibus bonis qui tamen in tertium, & quintum institui poterat, an confiscationi subiaciat quoad tertium, & quintum? Negat Sanchez.
17. Contrarium defendit Anton. Gomez, & mihi probatur saltem in duplici casu.
18. Quod si protestatur se instituerit maioratum ex regia facultate, tum ex legali, prout sibi, suisque haeredibus uelitis sit, tunc confiscationi subiaciat illa in parte, in qua ex regia facultate, sensu in alia.
19. Quod dictum est de maioratu, dicendum est de regno.
20. Quando maioratus in perpetuum publicatur, finitur maioratus, & sunt bona libera.

Hec bona alienari non possunt. Difficultas ergo est, qua ratione sub confiscationem comprehendantur. Et omnibus variis argumentis, quae pro parte affirmante, & negante adduci possunt, resolutorie dico bona fideicommissi subiecta, vel alienari prohibita sub publicatione bonorum non comprehendendi: textus est expressus in l. Imperator, ff. de fideicommissi libertat. & ibi Bart. num. 1. Gigas de crimine laesa maiestatis, lib. 2. tit. de penis, quae 3. num. 1. Clarus practice, q. 78. versu saltem quere. Farinacius innumeris referens, lib. 1. practice, quae 15. num. 22. Molin. Iesuita tom. 3. disp. 56. num. 2. Ratio est, quia quilibet habet in suis bonis liberam dispositionem facultatem, sed est lege, & consilium, ff. de positione, hereditatis. Sed qui tibi ea bona reliquit, non absolute reliquit, sed sub conditione, ne ea alienare posses. Ergo sub confiscatione non comprehenduntur. Probo consequentiam primam. Nisi si alienare non potes contrahendo in praedictum alterius, neque etiam alienare potes delinquendo in ipsius praedictum. l. fessius, C. de bonis proscriptorum. & tradit Barr. in l. si finis, §. ff. de re iud. alibus, num. 12. ff. de damno infecto. Secundum delictum est quali contractus cum filio factus, ratione cuius bona sunt filio obligata. l. Imperatores tibi, tu te ipsum bona subdidisti, ff. de iure fisci. Sed haec bona non possunt a te obligari in praedictum innocens. Tertio, quia nullus potest amittere, nisi ea, quae sibi propria sunt, & quorum habet liberam dispositionem, ex text. in l. si dotem, C. de iure dotum. l. emancipatum, §. fin. ff. de Senatoribus. Extendenda tamen est haec conclusio, non solum ad bona, quae tibi sunt prohibita alienare, sed etiam ad bona, quae tibi sunt prohibita diuidi, quia ea diuidere non potes quin alienes, & diuisio est quaedam alienatio. l. si pupillorum, ff. de rebus eorum, sic. Ruy- quens, volum. 1. Farinacius alios referens, lib. 5. practice, q. 25. num. 3. Sanchez lib. 2. cap. 18. num. 17.

2. Ac limitanda est conclusio prima, ut procedat, casu quo testator prohiberit alienationem fieri in fauorem alterius a delinquente, quod semper contingit in fideicommissis, & *Extr. de Castro Sum. Ador. Par. I.*

quoties aliqui sunt vocari. Nam si tantum in fauorem delinquentis est alienatio prohibita: quod colligitur satis, cum nullus est datus substitutus, neque aliqui sunt a testatore vocati, tunc in filium transeunt illa bona, quia propter delictum fauor ille perditur. sic Molin. de primogen. lib. 4. cap. ult. num. 5. Farinacius quae 25. num. 46. & 47. Sanchez lib. 2. cap. 18. num. 5. & alij innumeri apud ipsos. Quod verum habet, etiam si testator expresse prohiberet bona illa transire in filium quia illa prohibitio, utpote fauens delinquenti, & in fraudem filii facta impedire non potest translationem in filium. Sanchez n. 7. Farinacius num. 47. Molin. de primogen. lib. 4. cap. vlt. num. 14. & fauet textus in l. filius familias, §. Diui ff. de legat. 1. ibi, sed neque creditoribus, neque fisco fraudi esse. Ex quo inferet bene Farinacius num. 49. delinquentibus omnibus, quorum occasione facta est prohibitio alienandi, tunc fideicommissum est alienari prohibitum transire in filium, quia cessat ratio damnificandi innocentem ex tali transitu.

3. Secundo limita, ut intelligatur de alienatione perpetua. Nam de temporali, & ad vitam damnati optime potest transire in filium, ita ut filius percipiat commoditatem, & vium fructum, quem damnatus percipere debet, quia in hoc nulla fit innocenti iniuria, & est expressa decisio textus in l. status Florus, §. Cornelio Felici. 4. de iure fisci in l. cum pater, §. hereditatem, ff. de legat. 2. & in l. ex facto, §. ex facto ff. ad Trebellian. & ibi Alexand. Bart. & alij, & multis relatis docet Farinacius quae 25. num. 34. Sanchez lib. 2. cap. 19. num. 7. dicens esse omnium. Neque obstat sic delinquentem damnatum cum publicatione bonorum reputari pro mortuo, ex dict. l. ex facto, §. ex facto, ff. ad Trebellian. ut dicamus substitutum debere succedere, & non filium, quia hoc habet verum in his, quae commodum delinquentis spectant, non in his, quae aliorum utilitatem concernunt, sic ex Beronio quae 41. & ex Riminaldo consil. 50. num. 109. lib. 1. & aiis tradit Farinacius, num. 34.

4. Hoc autem intelligendum est, quando fideicommissum non adderet expressa alienationis prohibitio extra familiam, nam si haec prohibitio addita sit fideicommissum, centio tanquam probabilis neque vium fructum ad filium pertinere, quia non potest ad filium pertinere vium fructus, quin bona sint in filium alienata; at eo ipso quod alienata sunt, transeunt in substitutum ex expressa testatoris dispositione. Adde stante alienatione per delictum in filium, purificatur conditio requisita, ut substitutus succedat, & filius excluditur. Ergo quod optime confirmari potest ex l. Imperator 12. & ex l. rogo 21. ff. de fideicommissi libertatibus. ubi legatis tribus feruis Mutiano haec condiciones ne aliis seruirent, cum Mutiano bona fuerint publicata, feruis liberi remanserunt, quia purificata fuit conditio legati, sed cum tibi fideicommissum tradatur, ea conditione, ne extra familiam deueniat, si per delictum alienasti, iam purificatur conditio, & ad substitutum transit, sic Clarus in practice, quae 78. versu quere. & ibi Baar. num. 36. Bernard. Diaz pract. cap. 132. num. 4. sine Bonacina disput. 3. de contract. punct. v. c. de fundo, §. 1. num. 20. Hieronimus Gabr. consil. 123. & consil. 184. num. 1. lib. 1. Farinac. q. 25. num. 35. Sanchez lib. 1. cap. 18. num. 15. & alij plures apud ipsos.

5. Aduerto tamen transire ad substitutum post delicti declarationem, & delinquentis condemnationem: nam vique ad illud tempus potest delinquentis fideicommissum retinere, quia testator solum voluit ne extra familiam veniret, quod non venit, dum delinquentis retinet; at data sententia declaratoria retrahitur dominium a die committendi criminis, & transfertur cum bonorum fructibus in sequentem vocatum, bonaque illa sunt successori addicta, & obligata a puncto commissi delicti, sicut alia bona quae ipso facto confiscantur, sunt obligata fisco. Valquez 1. 2. d. 169. c. 4. Sanchez l. 2. c. 18. num. 30.

6. Sed obiectiones primam. Testator non potest impedire, quin leges in sua dispositione locum habeant. l. nemo potest, ff. de legat. 1. Sed si commissio delicti impedit ne bona delinquentis transeant in filium, impedit legis dispositionem, quae bona delinquentis filio applicat. Ergo, secundo haec dispositio videtur esse in filii praedictum, ac proinde nulla. argument. textus in l. filius familias 117. §. Diui, l. 2. ff. de legat. 1. ubi Ripa n. 52. Tertio, quia finis testatoris est, ne bona illa transeant in alienum, sed hoc saluari potest, etiam si commoditates, viusque fructus transeant in filium, ut contingit, cum fideicommissum non addit expressa alienationis prohibitio. Quarto taciti, & expressi idem iuris est. l. de quibus, in fine. ff. de legibus & l. cum quid, ff. si certum petatur & laet Euerard. loco ab expresso ad tacitum, num. 1. Sed tacita alienationis prohibitio, quae in quocumque fideicommissum reperitur, non obest, quod filius vium fructum percipiat fideicommissum. Ergo neque etiam expressa illius prohibitio impedire potest, sic tenent plures Doctores, quos refert, & sequitur Gigas tractat. de crimine laesa maiestatis, lib. 2. tit. de pen. committit. id crimen, q. 3. n. 4. Anton. Gomez. l. 40. Tauri, n. 91. Peregrin. de iure fisci, lib. 5. tit. 1. num. 101. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 20. num. 9. & lib. 4. cap. vlt. n. 11. & alij relati a Sanchez lib. 2. c. 18. n. 14.

7. Sed retinenda est nostra sententia; &

DE
SITRO
ALAC
TONI
DI